

L'HORA DE CATALUNYA
22. Juny 1980

EINA ESCOLA DE DISSENY

Un exemple d'investigació contínua

ISIDRE AMBRÓS

A cavall entre Sarrià i Vallvidrera s'aiseca una torre post-modernista, obra de Rubió i Bellver, que acull, des de fa tretze anys, a tot un grup d'artistes que, preocupats per la problemàtica de l'art viu, no han deixat mai de treballar i d'ensenyar tot el que saben per tal de dur a terme noves aportacions a l'estudi del disseny.

Emparats sempre en una gran voluntat d'implantar o com a mínim contribuir a les metodologies noves, sota un caire humanístic cent per cent i amb l'oportunitat d'assajar un pla d'estudis diferent cada curs, l'Escola de Disseny Eina ha anat contribuint, any rera any, amb noves aportacions a ampliar els coneixements existents envers el disseny, en el sentit més extens de la paraula.

Basada en l'estudi del disseny en tres formes diferents, grafisme, interiorisme i disseny industrial, Eina va començar a funcionar en el curs 1966-67 a partir de dos paràmetres bàsics. Per una part com a lloc de reunió i intercanvi de idees i per l'altre com un centre pedagògic i d'activitats.

En un principi l'ensenyament es va realitzar seguint la Teoria de la Forma, la Gestalt Theorie. Però el curs següent, amb l'arribada de la teorització de les ciències humanes basades en la lingüística, es van produir tota una sèrie de canvis notables. Fins el punt que en el decurs d'una estada a Barcelona d'un grup d'intel·lectuals italians, entre els quals hi havia Umberto Eco, Gillo Dorfles, Colombo, Guglielmi i Riva, entre altres, aquests es van embarcar en una polèmica sobre l'enfoc de la crítica des del punt de vista estructuralista, que va durar tres dies, amb un grup d'estudiosos catalans interessats en aquest tema, entre els quals hi eren Gabriel Ferrater, Bohigas, Castellet, Cirici, Ràfols Casamada, Correa i Vallverdú.

L'ajut de la semiòtica

S'ha de dir que totes les converses

que es van dur a terme en aquell debat van tenir un fort ressò en la vida cultural catalana i van originar en l'Escola de Disseny un desenvolupament de les idees semiòtiques.

Lògicament, el curs següent va estar dominat, sota tots els punts de vista, per la semiòtica. En el camp teòric, Umberto Eco va encapçalar un seminari sobre els «comics» vistos des d'una perspectiva dels mass media. En el camp de l'estètica, Sacristán i Cirici Pellicer van dedicar els seus esforços als problemes de la significació; Enric Sió ho va fer amb els còmics, Romà Gubern amb el cine, Goldmann amb la Literatura, Galí amb la pintura, Valls amb la música, Bonet amb les matemàtiques i Ferrater amb la Lingüística. Es pot dir, doncs, que es va dur a terme un estudi profund i seriós de la semiòtica en un ampli ventall d'aspectes.

Els afanys d'investigar però, no es van aturar aquí sinó que, al contrari, els va esperonar encara més, de tal forma que a l'any següent tot el curs va estar bast en els llenguatges no verbals, fins el punt de realitzar un estudi semiològic complet de la Travessera de Gràcia, així com l'inici sèrie de muntatges d'exposició, que van durar fins la instal·lació nova del Museu Picasso.

Durant els anys següents Eina va començar a posar en pràctica, al marge de les activitats normals, tot un reguitzell d'experiències relacionades amb plantejaments conceptuals. Així, per exemple, pel que fa a la relació real-irreal es va fer una nevada sintètica, de pòrex, al jardí. A més, també es va efectuar una experiència sobre la crítica de la visibilitat, la del gust i sobre

la relació que hi ha entre un projecte i la realitat.

En el curs 1973-74, Eina va centrar els seus esforços en el tema dels mitjans de comunicació i tots els seus problemes de transmissió. En aquest aspecte J.E. Lahosa va organitzar un seguit d'experiències al voltant del llenguatge icònic, J. Pablo ho va fer sobre morfologia i Muriel Casas va fer una reflexió a l'entorn del problema del consumisme.

El final d'una gran corba

Finalment es va abordar la imatge, amb tots els seus esculls, els quals van implicar dos cursos de dedicació per tal de poder esbrinar quelcom.

Així, amb l'estudi dels problemes que implica la imatge, l'Escola de Disseny Eina assolí el final d'una gran corba que s'havia iniciat amb l'abstracció rigorosa de la Gestalt Theorie. Després va ser la semiòtica la que va contribuir a l'enriquiment de la idea de forma. De la significació es va passar als mitjans de comunicació, tal com preconitzava MacLuhan. Després va ser el conceptualisme qui va aportar el seu granet de sorra per tal de poder contemplar críticament el que s'havia fet fins el moment. Més endavant va ser l'hora de l'estudi de la percepció, la qual va comportar la crítica dels misatges sensibles.

Però tot això no ha estat més que una tasca duta a terme, durant deu anys, que ja ha passat a formar part de la història d'Eina.

De llavors ençà, s'ha produït un

